

M11 Droša pilsētvide

Viens no galvenajiem pilsētas pārvaldes uzdevumiem ir radīt drošu pilsētvidi, ko iespējams panākt, attīstot gājējiem, transportam un velosipēdistiem paredzēto ceļa infrastruktūru. Savukārt visaptverošas videonovērošanas sistēmas izveide, apgaismojuma kvalitātes uzlabošana un policijas pakalpojumu pieejamība ir būtiski priekšnoteikumi noziedzības profilaksē.

Pašvaldība katru gadu īsteno virkni pasākumu, lai uzlabotu un uzturētu drošību pilsētā, tai skaitā, nodrošinot atbilstošu apgaismojumu pilsētas teritorijā, attīstot un paplašinot videonovērošanas sistēmu, nodrošinot pašvaldības policijas pakalpojumus, īstenojot sociālās programmas iedzīvotājiem un pilnveidojot visu satiksmes dalībnieku drošas pārvietošanās iespējas.

Lai uzturētu kārtību Rīgas publiskajā zonā, vidēji dienā uz 1880 iedzīvotājiem strādā 1 pašvaldības policijas darbinieks. Kopējais RPP darbinieku skaits pārskata gadā bija 978, un vidēji dienā 370 policijas darbinieki pildīja dienesta pienākumus. 2013.gadā RPP darbinieki nodrošināja sabiedrisko kārtību 230 nozīmīgu pasākumos, tai skaitā sniedzot atbalstu valsts tiesībsargājošām institūcijām. Papildus savu tiešo pienākumu izpildei RPP spēki kārtības nodrošināšanā iesaistīti 91 piketā, 53 sapulcēs, mītiņos un 34 ielu gājienos.¹¹⁸

Lai samazinātu likumpārkāpumu skaitu, pārskata gadā tiek turpināts nodrošināt patruļas pie izglītības iestādēm. Paaugstinoties ārvalstu tūristu skaitam, organizēta patruļu skaita palielināšana Vecrīgā, Ķengaragā, Pļavniekos un Purvciemā. Veikti reidi ūdenssatiksmes un zvejniecības kontroles ietvaros, kā arī sadarbībā ar RP SIA „Rīgas satiksme” kontrolieriem veikti reidi pilsētas sabiedriskajā transportā.

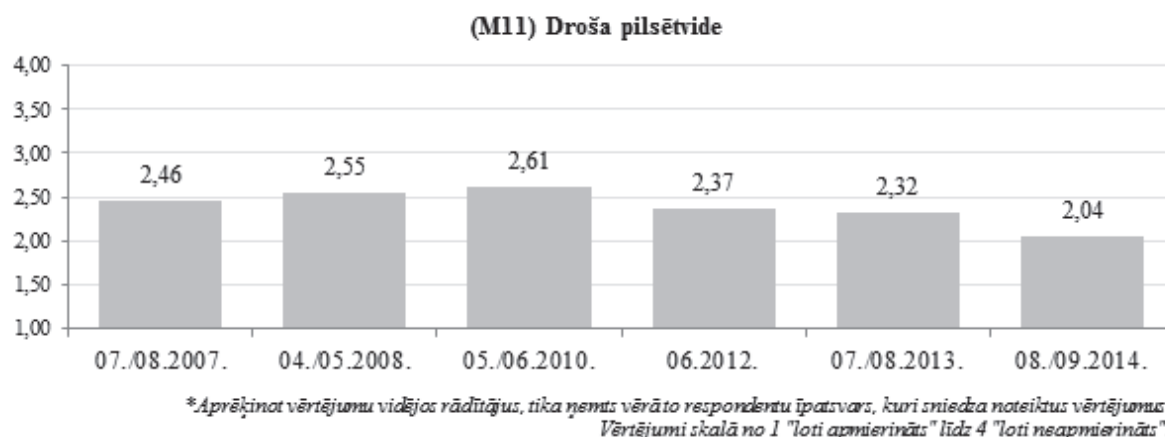
Balstoties uz iedzīvotāju aptaujas¹¹⁹ datiem, var secināt, ka indikatora „Droša pilsētvide” vērtējumi pēdējo četru gadu laikā ir pakāpeniski uzlabojušies un šī gada vidējais aritmētiskais rādītājs četru punktu skalā ir 2,04, un tas ir par 0,28 punktiem vairāk kā gadu iepriekš un par 0,42 punktiem vairāk kā pirms septiņiem gadiem. Tas ir otrs pozitīvos vērtējumus visstraujāk audzējušais indikators pēdējo septiņu gadu laikā (11.1.attēls).

11.1.attēls

¹¹⁸ RPP, Darba rezultātu pārskats 2013. gadā

¹¹⁹ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Indikatora *Droša pilsētvide* vērtējums 2007. – 2014. gadā

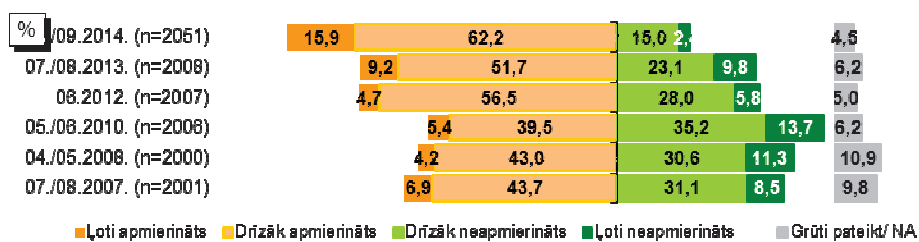

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Iedzīvotāju pozitīvie vērtējumi par personisko un mājokļa drošību īpaši uzlabojušies pēdējo trīs gadu laikā – ja vēl 2010.gadā aptuveni 49% rīdzinieku sniedza negatīvus vērtējumus, tad šogad tādu ir vairs tikai 17% (11.2.attēls). Salīdzinot vidējos vērtējumus par iedzīvotāju personisko un mājokļa drošību, var konstatēt, ka visnedrošāk jūtas Sarkandaugavas, Maskavas forštates, Andrejsalas un arī Vecpilsētas iedzīvotāji.

11.2.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar personisko drošību Rīgā

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Mērķa ietvaros ir izvirzīti 8 uzdevumi, aktivitātes tika veiktas visu uzdevumu ietvaros.

U11.1. Veicināt cilvēku drošību pilsētā

Uzdevuma ietvaros, rūpējoties par kārtību un drošību ielās, 2013.gadā pilsētā tika nodrošināts ikdienas dežūrdaļu un patruļu darbs, reģistrēti 92 187 notikumi, tai skaitā, 60 888 izsaukumi. Aizturēto personu skaits 17 290, tai skaitā 506 meklēšanā esošas personas.

Saņemti 236 zvani uz tūrisma informatīvo tālruni un palīdzība sniegta 382 ārvalstu tūristiem, kā arī sastādīti 5274 protokoli – paziņojumi par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem

ārvalstīs reģistrētiem transporta līdzekļiem. Pie administratīvās atbildības saukti 437 ārvalstu pilsoņi.

Turpinās arī pilsētas videonovērošanas sistēmas uzturēšana. Videonovērošanas centrā tika reģistrēti 1896 pārkāpumi un tiesībsargājošām iestādēm izsniegti 111 video ieraksti. Tiek veikta arī kārtības nodrošināšana pilsētas sabiedriskajā transportā sadarbībā ar RP SIA „Rīgas satiksme” kontrolieriem. Pārskata gadā veikti 957 reidi pilsētas transportā, aizturot 26 personas, no kurām 15 bija izsludinātas meklēšanā.

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas ietvaros pilsētā par dažādu pārkāpumu izdarīšanu aizturētas 3690 personas. Sastādīti 16 623 administratīvo pārkāpumu protokoli, no tiem 9838 par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa pārkāpumiem un 6785 par RD saistošo noteikumu neievērošanu. Pārkāpuma izdarīšanas vietā izrakstītas soda kvīti 2187 personām.

Pārskata gadā veikti 108 reidi un 1324 pārbaudes tirdzniecības objektos „legālo narkotiku” apkaršanas ietvaros, darbību pārtraucis 21 tirdzniecības objekts.

Veikts audits esošās Daugavas promenādes veloceļam un izvērtētas kritiskās gājēju un velosipēdistu iespējamās saskriešanās vietas. Lai maksimāli novērstu minēto satiksmes dalībnieku saskriešanos, paredzēts izvērt iespēju paplašināt Daugavas promenādes veloceļu un izlikt papildus brīdinājuma zīmes velobraucējiem un gājējiem.

ES fondu URBACT II programmas līdzfinansētā projekta „Pilsētvides ilgtspējīga atjaunošana” (USER projekts) īstenošanas ietvaros Rīgā 2013.gada 4.–5.jūlijā noorganizēts starptautisks seminārs „Droša publiskā ārtelpa”. Viens no projekta mērķiem ir kompleksu risinājumu izstrāde publiskās ārtelpas drošības paaugstināšanai dažādās tās izpausmēs (fiziskā, psiholoģiskā, emocionālā un citās formās).

U11.2. Uzlabot ielu un pagalmu apgaismojumu

Pārskata gadā Dārziņu teritorijā izbūvētas ielu apgaismojuma līnijas ar kopskaitā 205 gaismekļiem, 2791 metru zemē guldītām kabeļu līnijām un 6328 AMKA tipa gaisa piekarkabeļu līnijām.

Skatīt paveikto arī uzdevuma *U10.13. Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu* ietvaros.

U11.3. Nostiprināt drošības faktoros pilsētā (pasākumi, akcijas), veicināt iedzīvotāju iesaisti, ziņojot par pārkāpumiem pilsētā

Sadarbībā ar RD SD kontroles dienestu, RPP un Valsts policiju nodrošināta pārvadājumu un kontroles drošības un kvalitātes uzlabošana. RPP un Valsts policija tiek izsaukta uz starpgadījumiem un piesaistīta reida kontrolēs.

2013.gadā, lai veicinātu iedzīvotāju drošību, notika šādas akcijas un pasākumi:

- pastāvīga iedzīvotāju informēšana par ielu infrastruktūras rekonstrukcijas un būvniecības darbiem;
- Rīgas mācību iestādēs organizēti 1510 informatīvi un izglītojoši pasākumi, kuros skolēni informēti par drošības jautājumiem;

- elektronisko saziņas līdzekļu izmantošanas veicināšana.
- informēšanas pasākumi par satiksmes drošību pirms mācību gada sākuma;
- turpināta akcijas „Nolīdzini apmales” īstenošana, kuras ietvaros nolīdzinātas jau vairāk kā 8000 apmales;
- turpināta akcija „Iedzīvotāj, informē par bedrēm Rīgas ielās!”;
- organizēta velokonference „Kultūra: Dzīvesstils. Attiecības. Telpa”;
- turpināta sadarbība ar māmiņu klubu „Babyroom” un invalīdu apvienību „Apeirons”, lai Rīgu veidotu pieejamāku māmiņām ar bērnu ratiņiem un cilvēkiem ar ierobežotām kustību iespējām.

Pārskata gadā jau trešo reizi pilsētā notika velosezonas atklāšanas pasākums „Rīgas Velo nedēļa 2013”, kuras ietvaros tika organizēti pasākumi par velo tematiku: diskusija, velobrauciens, pasākumi bērniem, tirdziņi, velo orientēšanās pasākumi, alternatīvo pārvietošanās veidu prezentācijas, kā arī tradicionālais un Tvīda brauciens 1.maijā. Savukārt jau divpadsmito gadu Rīga kopā ar citām Eiropas pilsētām piedalījās akcijā „Mobilitātes nedēļa”, kuras devīze bija „Tava rīcība attīra gaisu!”, ar kampaņas aktivitātēm pilsētnieki tiek rosināti uzlabot savu labsajūtu, mainot ikdienas pārvietošanās paradumus. Tās ietvaros tika organizēti vairāki tematiski pasākumi, piemēram, „Kurš pārvietošanās līdzeklis rīta stundās ir visefektīvākais galvaspilsētā”, sacensības, kurās piedalījās sabiedrībā pazīstamas personas un RD vadošās amatpersonas. Noslēguma pasākumā „Diena bez auto” tika rīkotas velobraucēju brokastis un uzstādīts Rīgā pirmais pašapkalpošanās brīvdabas velosipēda riepu pumpis un remonta stands.

U11.4. Paaugstināt drošības uzturētāju darbības efektivitāti

Lai paaugstinātu drošības uzturētāju darbības efektivitāti pārskata gadā organizēta patruļu skaita palielināšana Ķengaragā, Pļavniekos un Purvciemā, kā arī Vecrīgā – tūrisma sezonas laikā.

Lai sekmīgi pildītu drošības uzturētāju darbības funkcijas, veikta 1 automašīnas, 3 kvadriciklu, 3 motorlaivu un 16 velosipēdu iegāde.

U11.5. Veicināt kvalitatīvu policijas pakalpojumu pieejamību sabiedrībai

RPP pārziņā darbojas uzticības telefons, kur iedzīvotāji var atstāt ziņojumus. 2013.gadā atstāto ziņojumu skaits bija 212.

Regulāri notiek pašvaldības policijas darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana dažādās mācību programmās, tai skaitā angļu un vācu valodas prasmju pilnveidošanā.

Realizējot divvirzienu komunikāciju ar sabiedrību, RPP sociālās vietnes *Twitter* konts ir bijis viens no populārākajiem un atzītākajiem sekotāju skaita ziņā starp valsts un pašvaldības iestāžu profiliem – 2013.gadā kontam bija 3596 sekotāji. Kopumā pārskata gadā RPP *Twitter* kontam pievienojušies 1373 jauni sekotāji. Arī interneta vietnē *Youtube.com* RPP kanāla atpazīstamība strauji aug starp policijai būtiskām mērķu grupām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem – televīziju, radio un interneta vietnēm, kuri regulāri pārpublicē RPP profilā ievietotos materiālus. RPP *Youtube.com* kanāla abonētu skaits pārskata gadā pieaudzis līdz

2171, kas ir par 46 % vairāk kā pērn. RPP *Youtube.com* kanālā pieejamo videomateriālu skatījumu skaits ar katru gadu pieaug un 2013.gadā sasniedza 3 649 768 reizes.

UII.6. Veidot sociālās programmas, lai mazinātu atkārtotu noziegumu izdarīšanu

RPP Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļa veic darbu ar uzskaitē esošajām ģimenēm, iesaistot tās dažādās sociālās programmās, sadarbojoties ar Rīgas Sociālajiem dienestiem un Bāriņtiesu. Darbs norit saskaņā ar katras ģimenes vajadzībām izstrādātiem individuāliem sociālās rehabilitācijas plāniem.

UII.7. Izveidot Rīgas pilsētas videonovērošanas sistēmu un saistīt to ar citām pašvaldības un valsts iestāžu realizētajām aktivitātēm noziedzības profilaksē

2013.gadā uzstādītas 17 videonovērošanas kameras pilsētai stratēģiski svarīgās pilsētas vietās – Mežaparkā, Esplanādē un uz/pie Vanšu tilta.

Jauni videonovērošanas punkti ierīkoti arī Lucavsalā un uz AB dambja.

Ar ERAF līdzfinansējumu pašvaldībā realizēts projekts „Grīziņkalna kultūrvēsturiskā mantojuma tūrisma potenciāla stiprināšana” (Grīziņkalna koka arhitektūras kompleksa restaurācija), kura ietvaros pārskata gadā nodotas ekspluatācijā 26 novērošanas kameras, kas atrodas Grīziņkalnā uz Lienes, Pļavas un Matīsa ielām.

Esošais videonovērošanas tīkls tiek uzturēts un pilnveidots pieejamā finansējuma apmērā.

UII.8. Veicināt cilvēku drošību atrodoties pie ūdeņiem

Sākoties gan peldēšanas, gan zemledus makšķerēšanas sezonai, ūdenslīdēju, glābēju un civilās aizsardzības nodaļas darbinieki rīko informatīvus pasākumus, lai informētu sabiedrību par drošību uz ūdens un tā tuvumā. Papildus tiešo pienākumu veikšanai glābšanas dienesta darbinieki veica 83 izglītojošus pasākumus mācību iestādēs par drošību uz ūdens.

2013.gadā pilsētas pārraudzībā esošajās peldvietās izglābti 7 peldētāji, medicīniskā palīdzība sniegta 36 atpūtniekiem, kā arī pludmalē atrasti un pie vecākiem nogādāti 28 nomaldījušies bērni.¹²⁰

Peldsezonas laikā glābšanas posteņu darbība nodrošināta Daugavgrīvas, Vakarbuļļu, Lucavsalas un Rumbulas peldvietu teritorijās.

Izveidotajā jaunajā Ķengaraga peldvietā „Rumbula” izvietotas 2 brīdinājuma zīmes „Peldēties aizliegts” un 2 brīdinājuma zīmes „Peldēties nav ieteicams”, peldvietā peldsezonas laikā regulāri dežūrē pašvaldības policijas glābšanas dienests.

Par ūdens satiksmes noteikumu neievērošanu reģistrēti 90 administratīvie pārkāpumi.

RD iestādes, kuras 2013.gadā veica aktivitātes šī mērķa sasniegšanā, ir RPP, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija, RPA „Rīgas gaisma”, RPA „Rīgas satiksme”, Informācijas tehnoloģiju centrs un PAD.

¹²⁰ Rīgas Pašvaldības policijas Darba rezultātu pārskats 2013.gadā

Budžets

2013.gadā RP no Rīgas pilsētas pamatbudžeta sabiedriskās kārtības un drošības mērķiem izlietoja 11 493 300 Ls. No tiem pamatbudžetu veido policijas darbībai izlietotie 11 459 600 Ls, kā arī 33 700 Ls izlietoti iepriekš neklasificētiem sabiedriskās kārtības un drošības pakalpojumiem.¹²¹

Secinājumi

Mērķis par drošas pilsētvides veidošanu aptver dažādu pasākumu kopumu un institūciju mijiedarbību gan valsts, gan pašvaldības līmenī. Svarīga loma drošības nodrošināšanā ir preventīviem pasākumiem, tai skaitā arī apgaismojuma nodrošināšanai pilsētas ielās, pagalmos, parkos un citās pilsētas teritorijās diennakts tumšajā laikā.

Iedzīvotāju un pilsētas viesu drošības paaugstināšanas ietvaros tiek nodrošināta RPP patruļu skaita palielināšana ne vien Vecrīgā tūrisma sezonas laikā, bet arī Ķengaragā, Pļavniekos un Purvciemā. Lai paaugstinātu drošības uzturētāju darbības efektivitāti, šādas patruļas būtu nepieciešams organizēt arī citās pilsētas apkaimēs un ne tikai tūrisma sezonas laikā.

Arī videokameru skaita palielināšana stratēģiski svarīgās pilsētas vietās kalpo kā preventīvs līdzeklis un attur potenciālas noziedzīgas darbības.

Izaicinājums RPP darbā ir arī „legālo” narkotiku aprites ierobežošana, 2013.gada rudenī uzsākot pastiprinātu „legālo” narkotiku tirdzniecības objektu kontroli.

Likumpārkāpumu prevencijā liela nozīme ir izglītojošam darbam ar nepilngadīgajām personām gan mācību iestādēs, gan ģimenēs, gan arī izklaides vietās un uz ielas. Ar koordinētu atbildīgo iestāžu rīcību kopumu un iesaistīto personu sadarbību iespējams rast problēmas risinājumu, cīnoties ar tās iemesliem, nevis sekām. Ir jāturpina motivēt jauniešus nodarboties ar lietderīgām nodarbēm, piemēram, popularizējot aktīvu brīvā laika pavadīšanu.

Nozares eksperta viedoklis

Evija Apine, SIA "MFocus" valdes locekle, supervizore, sociālā darba jomas projektu eksperte - konsultante

Noziegumu atklāšanā un prevencijā ieguldījumu dod videonovērošanas sistēma, kuras darbības diapazons būtu jāpaplašina, ietverot apkaimes, kurās ir zemāka drošība, biežāk notiek konflikti sabiedriskajā telpā, vairāk likumpārkāpumu.

Pozitīvi vērtējama patrulēšanas paplašināšana, taču patrulēšana būtu nepieciešama arī Rīgas nomaļākajās apkaimēs, sevišķi piektdienu un sestdienu vakaros.

Ģimeņu konfliktu gadījumos, sevišķi, ja ģimenē ir bērni, ir jāinformē sociālais dienests. Lai arī pārrunu ar policistu laikā ģimenes locekļi var izrādīt samierniecisku attieksmi, tad problēmas, kuru dēļ konflikts (vardarbīgs konflikts) izcēlies, paliek nerisinātas.

¹²¹ Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2013

Policijas darbinieki zina apkaimes (t.sk. degradētās), kurās pusaudži pulcējas un kavē laiku, var sniegt ierosinājumus Rīgas sociālajam dienestam un Kultūras, izglītības un sporta departamentam par nepieciešamību plānot brīvā laika aktivitātes, iekārtot skeitparkus utml.

Aktīvāks policijas darbs būtu nepieciešams alkohola tirdzniecības uzraudzības (t.sk. nelegālā alkohola tirdzniecība) un smēķēšanas un alkohola lietošanas neatļautās vietās jomās.

Jāturpina pilsētas apgaismojuma uzlabošana.

Stratēģiskā mērķa M11 „Droša pilsētvide” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads							Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013			
Noziedzīgu nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↓	Samazinās
		359	361	377	334	318	334	312			
Ceļu satiksmes negadījumu skaits pilsētas robežās	CSDD	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↓	Samazinās
		17848	14014	8652	9043	7678	7539	7970			
Ceļu satiksmes negadījumos ievainoto skaits	CSDD	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↓	Samazinās
		2331	1932	1489	1632	1661	1659	1730			
Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaits	CSDD	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↓	Samazinās
		70	46	39	32	28	31	25			

Tendence	↑	↓	↑	↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu